

**СПРАВА «ДАКУС ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF DAKUS v. UKRAINE)**

(Заява № 19957/07)

Стислий виклад рішення від 14 грудня 2017 року

У 1996 році майбутньому чоловіку заявниці та його батькам, які на той час проживали у відомчій квартирі Державного підприємства (далі – ДП), було надано іншу квартиру з метою покращення їхніх житлових умов. У зв'язку з цим вони зобов'язалися звільнити відомчу квартиру ДП.

Наступного року заявниця одружилась та почала проживати разом зі своїм чоловіком та його батьками у відомчій квартирі ДП. Згодом у подружжя народився син і його із заявницею було зареєстровано у цій квартирі.

Пізніше заявниця розлучилась із чоловіком і, невдовзі після того як відомчу квартиру ДП було передано у комунальну власність, колишній чоловік заявниці та його батьки переїхали до іншої квартири, зареєструвавши місце проживання за новою адресою, а заявниця із сином залишились проживати у відомчій квартирі.

У 2005 році ДП вирішило заселити у відомчу квартиру свого працівника із родиною і звернулося до суду з метою виселення заявниці та її малолітнього сина.

У липні 2006 року суд першої інстанції відмовив у задоволенні позовних вимог, однак ДП оскаржило це рішення в апеляційному порядку. Апеляційний суд скасував рішення суду першої інстанції та постановив виселити заявницю та її сина без надання їм іншого житла. Верховний Суд України відмовив заявниці у відкритті касаційного провадження.

З огляду на відсутність у заявниці альтернативного місця проживання та можливості наймати інше житло, вона звернулася до суду першої інстанції із заявою про відстрочення виконання рішення апеляційного суду. Проте, незважаючи на те, що 29 грудня 2006 року суд першої інстанції задовольнив цю заяву та ухвалив відстрочити виконання рішення щодо виселення заявниці на три місяці, ще 21 грудня 2006 року державними виконавцями було виселено заявницю та її сина із відомчої квартири ДП, а також знято з реєстрації.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявниця скаржилась, що рішення суду про виселення її та її малолітнього сина з квартири було незаконним та не враховувало її особистого становища. Також вона скаржилася на незаконність та жорстокість процедури виконання зазначеного рішення.

Європейський суд вирішив розглянути скарги заявниці за статтею 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) та зазначив, що висновки національних судів, що заявниця та її син проживали у ві-

домчій квартирі ДП та не мали іншого житла на момент їхнього виселення є достатніми для того, щоб вважати що зазначена квартира є «житлом» у розумінні статті 8 Конвенції. Однак Європейський суд визнав неприйнятними скарги заявниці щодо процедури виконання рішення про виселення, оскільки заявниця ані оскаржила дії державних виконавців під час виконавчого провадження, ані пояснила можливу неефективність національних засобів юридичного захисту в її справі.

Європейський суд зазначив, що апеляційний суд ухваливши рішення про виселення, не проаналізував пропорційності цього заходу. Апеляційний суд визнав факт проживання заявниці та її сина у відомчій квартирі всупереч положенням Житлового кодексу України, важливішим за аргументи заявниці, що вона із сином проживала у спірній квартирі протягом восьми років і не мала іншого житла. Крім того Європейський суд зауважив, що судом першої інстанції було чітко зазначено, що заявницю та її сина не було включено до ордеру на іншу квартиру, до якої переїхав її колишній чоловік, однак апеляційний суд ухвалив рішення про виселення без надання іншого житла.

Європейський суд також звернув увагу, що заявниці було відмовлено у відкритті касаційного провадження без надання будь-якої відповіді на її аргументи. Отже, національні суди не надали жодних пояснень або аргументів щодо «необхідності» виселення заявниці та її малолітнього сина.

Європейський суд зазначив, що вже встановлював порушення статті 8 Конвенції у справах, коли заявники не мали переваги при розгляді питання щодо пропорційності втручання у права на житло, і констатував порушення статті 8 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Оголошує* заяву прийнятною;

2. *Постановляє*, що було порушення статті 8 Конвенції;

3. *Постановляє*, що

(а) упродовж трьох місяців держава-відповідач має сплатити заявниці 4500 (чотири тисячі п'ятсот) євро відшкодування моральної шкоди та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись; ця сума має бути конвертована в національну валюту держава-відповідача за курсом на день здійснення платежу;

(б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на вищезазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

4. *Відхиляє* решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.»